

BALATON ŠTAMPA doo

PHONE: +381 21 / 504 666 +381 21 / 504 722 +381 21 / 505 825 FAX: +381 21 / 504 724

 \succ

MAIL: office@balatonstampa.com WEB: www.balatonstampa.com

OPŠTA PRAVILA	3
PRIPREMA U PROGRAMU CORELDRAW	5
Izrada pripreme u programu CorelDRAW	5
Importovanje (ubacivanje) objekata koje CorelDRAW ne može da menja	6
Provera pripreme	7
Izrada PDF fajla u programu CorelDRAW	9
PRIPREMA U PROGRAMU ADOBE ILLUSTRATOR	13
Izrada pripreme u programu Adobe Illustrator	13
Importovanje (ubacivanje) objekata koje Adobe Illustrator ne može da edituje	15
Provera pripreme	16
Izrada PDF fajla u programu Adobe Illustrator	17
PRIPREMA U PROGRAMU ADOBE INDESIGN	21
Izrada pripreme u programu Adobe InDesign	21
Ubacivanje objekata koje Adobe InDesign ne može da edituje i provera pripreme	22
Izvoz u PDF	25
	28

OPŠTA PRAVILA

 Ukoliko boja ide do ruba stranice, ne zaboravite obrez! Obrez je dodatni obojeni prostor koji će biti odrezan posle štampe tokom dorade. Obrez nije potreban ako kolor ne postoji na rubovima. Minimalan obrez je 2mm, poželjno je 3mm. Uvek naznačite koliki je obrez! (Slika 1 i 2).

Slika 1 Neobrezan slog

 \square

Slika 2 Deo sloga koji će "nestati" pri opsecanju u doradi (linije pokazuju pravac rezanja)

 Uvek koristite CMYK sistem boja! To se odnosi na sve elemente stranice - slova, vektorske crteže ili bitmape (slike). Konverziju i korekciju fajla (ukoliko je potrebno) treba obaviti pre uvlačenja u drugi fajl i izrade PDF-a.

Upotreba posebnih (Spot) boja je uvek moguća ali poskupljuje štampu. Postoje slučajevi kada je bolje koristiti spot boje, npr: štampa zlatom ili srebrom, boje koje ne postoje u CMYK sistemu boja, velike površine jedne uniformne boje ili potreba da se štampa tačno određenim bojama (kada se boje određuju pomoću HKS ili Pantone skale).

U slučaju posebnih boja, potrebno je naznačiti koje su boje u pitanju (npr: Pantone Blue 072C).

 Optimalna gustina bitmapa je 300dpi za CMYK i Grayscale bitmape, te 1200dpi za crno-bele (1-bit) bitmape. Veće vrednosti od ovih proizvode nepotrebno veće fajlove, dok vrednosti manje od ovih mogu da prouzrokuju pojavu vidljivih piksela (efekt "mozaika"). (Slika 3 i 4).

Slika 3 Optimalna rezolucija bitmape

Slika 4 Bitmapa u preniskoj rezoluciji i efekt "mozaika"

- 4. Ukoliko koristite Color Management, obavezno naznačite da se kolor profili ubacuju u fajl (embed). Ukoliko nemate mernu opremu, najbolje je Color Management isključiti pre početka izrade pripreme! Ne zaboravite da podesite ili isključite Color Management u svim programima koje koristite za izradu pripreme. Boje koje prikazuje računar na kojem je Color Management uključen i nepodešen nisu verodostojne. Tada je nemoguće garantovati rezultate štampe.
- 5. Na kraju izrade pripreme bi bilo dobro da se sva slova pretvore iz teksta u grafiku, tako da je tekst nemoguće editovati. Tako je priprema zaštićena od menjanja i ne morate voditi računa o dostavi fontova ili uključivanju fontova u PDF fajl. Naravno, to znači da je nemoguće izvršiti korekcije ukoliko se primeti slovna greška.

Drugi način je da se dostavi PDF kod kojeg je tekst još uvek tekst (a ne outline). Poželjno je dostaviti i font kojim je rađen za slučaj potrebe i korekcije.

- Izvršite proveru svih tekstova pre exporta u PDF fajl, pogotovo brojevi telefona, adrese, web i e-mail adrese, hemijski i biološki sastavi i slično. Dobro je da naručilac posla izvrši proveru podataka.
- 7. Nikada nemojte koristiti boju sastavljenu od tri ili četiri CMYK komponente za sitan tekst.
- 8. Poželjno je da dostavljena priprema ima popratni dokument u elektronskom obliku (fajl uz pripremu ili e-mail) ili na papiru. Treba da bude naznačen: neobrezani (format štampe) i obrezani (konačni) format pripreme, broj boja i oznake posebnih boja, broj stranica (kod višestraničnih priprema) i drugi relevantni podaci koji mogu imati uticaja na pripremu, štampu ili doradu.

PRIPREMA U PROGRAMU CORELDRAW

IZRADA PRIPREME U PROGRAMU CORELDRAW

Fajl mora biti izrađen tako da svi objekti koji imaju fill i/ili outline 100% crne imaju zadane Overprint Fill i/ili Overprint outline attribute posebno za svaki objekt. To se radi na sledeći način:

- 1. Selektujte objekt koji ima **100% crni Fill** ili **Outline**, a zatim kliknite na selektovani objekt desnim dugmetom miša da bi dobili kontekstni meni.
- 2. Zadajte Overprint Fill ako je Fill 100% crna i/ili Overprint Outline ako je Outline 100% crna.

 Proverite da li je postavljen željeni overprint tako što ćete na status baru u prikazu boje videti jedan mali pravougaonik. Na slici je prikazan fill bez zadanog overprinta, dok outline ima overprint.

4. Isti postupak se primenjuje i kod drugih pokrivnih boja, kao što je npr. zlato, prema potrebi.

Na ovaj način možete uraditi proširivanje objekta ako radite pripremu za specifične vrste štampe. Proširivanje površine boje se radi da bi priprema bila tolerantnija na greške u upasivanju u štampi. Izvodi se tako da se na postojeći objekt bez outline-a doda outline u istoj boji kojem se zada Overprint Ouline. Dodatni kolor se računa kao polovina debljina ouline-a (jer CoreIDRAW liniju širi iz sredine na obe strane). Kolika će biti debljina, zavisi o specifičnim potrebama i tehnologiji štampe.

CoreIDRAW je poznat i po tome da neretko ne može da korektno odštampa gradijente boja ("ferlauf") - dolazi do pojave "bandinga" ili naglih (stepenastih) prelaza. Preporučujemo da gradijente uradite u programima za obradu bitmapa onako kako biste ih uradili u CoreIDRAW-u, pa ih ubacite u crtež.

IMPORTOVANJE (UBACIVANJE) OBJEKATA KOJE CORELDRAW NE MOŽE DA MENJA

Objekti koje CorelDRAW ne može da menja se mogu ubaciti pomoću komande Import iz File menija. Bitno je da su importovani fajlovi uključeni u pripremu BEZ linkovanja (linkovanjem se slika ne uključuje u fajl, već se koristi sa diska i mora se posebno snimiti radi transporta). Linkovanje smanjuje Corel-ov fajl, ali se dešavaju komplikacije kada ljudi zaborave da snime linkovane fajlove ili snime pogrešnu verziju linkovanog fajla u prikupljanju fajlova za prenos do štamparije. Zbog toga je potrebno da **fajlovi budu importovani bez linkovanja**.

Ctrl+I

Obratite pažnju da je opcija "Link bitmap externally" isključena

Import					×
Look in:	C FOTO-OK	•	0 🕫	ð 📂 🎟 -	
My Recent Documents Desktop My Documents	web pregle 24 PRIPRE 35 Backup_of, 55 Dopuna po 56 Dopuna po 57 FOTO OKC 30 FOTO OKC 30 Logo Foto 50 Memorandi 50 Memorandi 51 Memorandi 52 Mork kontra	ed MU novi kontrolni list rudzbina boja 21-5-2004 rudzbina boja 28-9-2004 go o smanjeno OKO stamparija OKO stamparija OKO stamparija um DFSET I ZLATOTISK olni list	Contraction Contr	cun avansa - Perla tours ta zaglavlje u 600 dpi ELA PO ODELJENJIMA dzbina boja 16.03.2005. ZA dzbina boja 16.12.2004 dzbina boja 17-5-2004 wno pismo vno pismo Foto OKO - redo wno pismo Foto OKO - sveti wno pismo Foto OKO - sveti wno pismo Foto OKO stampa rda saglasnosti - kba rda saglasnosti - kba rda saglasnosti - kba rda saglasnosti - kba	
My Computer	Obavester File name:	nje zaposlenima	Potvr	rda-porez-BM	Foto-OKO
Places	Files of type: Sort type: Code Page:	All File Formats Default 1252 (ANSI - Latin I)	•	Full Image	Le Figures
	Image size: File format: Notes:	466 X 313 Pixels , Black and White (1-b TIF - TIFF Bitmap Uncompressed	oit)	Link bitmap extended	ernally wer bitmap ed ICC profile rmark
	Link to high	resolution file for output using OPI		Do not show filt	er dialog and pages
	Options <	<		Import	Cancel

Napominjemo da se ubačeni fajlovi ne povećavaju (ne rastežu), jer dolazi do ukrpunjavanja piksela i stvaranja efekta mozaika. Skupljanje bitmape ne utiče na kvalitet.

Kad god je moguće, tekst ne stavljajte u bitmape, uradite ih u CorelDRAW-u. Vektorski tekst je precizniji i lakši za maipulaciju, dok se više efekata može uraditi u programima za obradu bitmapa.

PROVERA PRIPREME

Kontrola upotrebljenih boja i bitmapa se vrši komandom Document Info iz File menija. Tu takođe kontrolišemo da li su slike linkovane ili su deo fajla (embedded) i u kome su kolornom sistemu.

Zavisno o željama, posebne boje se mogu štampati kao posebne boje (što poskupljuje štampu) ili razložiti na CMYK boje (takve boje su približne boji koju ste zahtevali, ali nisu identične i često nemaju isti efekt). Ponekad je rad sa dodatnim bojama neophodan, ako su u pitanju velike uniformne površine jedne boje, boja koja nije osnovna u CMYK sistemu boja ili boja koja ne može da se dobije iz CMYK-a (npr: ofset zlato, Pantone boje).

I	0	Š	F	I
_	\sim		_	

OK!

Kontrola

* Bitmape obavezno moraju biti u CMYK, Grayscale ili Bitmap kolornim prostorima

Document Information	×
Document Information for document: Graphic1	
Groups: 1 🔺 🗹 Eile	
Text Statistics	
There are no text objects in this document.	
Bitmap Objects	
Bitmaps: 5 Bitmaps	
Embedded (RGB - 24 bits, 438200 bytes)	
Embedded (CMYK - 32 bits, 583432 bytes)	
Embedded (Black and White - 1 bits, 18780 bytes)	
✓ <u>O</u> utlines	
Graphic (total): 1 Save <u>A</u> s	
Default Graphic: 5	
Close <u>H</u> elp	//

Bitmape (slike) obavezno moraju biti u CMYK (kolor), Grayscale (bela-siva-crna) ili Bitmap (crno-belo) kolornim prostorima. Jedino tada postoji sigurnost u rezultat. CorelDRAW može da koristi RGB slike (kakve daju npr. digitalni foto-aparti) i da ih pri štampi ili izvozu konvertuje u CMYK, ali nikada niste sigurni u rezultat takve konverzije.

Zato se konverzija u CMYK (kolor), Grayscale (bela-siva-crna) ili Bitmap (crnobelo) vrši pre importovanja (ubacivanja) slike u pripremu.

Document Information				×
Document Information for document: Graphic	L			
Rectangles:	5		🔽 <u>F</u> ile	
Text Statistics			Document	
There are no text objects in this document.			Graphic objects	
Pitman Objects			<u>T</u> ext statistics	
Bitmaps:	6		Bitmaps	
Externally linked (Black and White - 1 bits	;, 552 bytes)		✓ <u>S</u> tyles	
Embedded (Lab - 24 bits, 438200 bytes)			✓ Effects	
Embedded (RGB - 24 bits, 438200 bytes)			✓ Fills	
Embedded (CMYK - 32 bits, 583432 byte: Embedded (Grayscale - 8 bits, 146484 by	s) /tes)		Outlines	
Embedded (Black and White - 1 bits, 187	80 bytes)		. <u>.</u>	
Chular			Save <u>A</u> s	
Graphic (total):	1	Ţ	Print	
I rienicalium		<u> </u>		
Close] <u>H</u> elp			

CorelDRAW ne pruža informacije o gustini bitmape (da li je 300DPI i više za kolor i grayscale bitmape; za crno-bele bitmape je potrebno 1200DPI). To se mora prekontrolisati u programu van CorelDRAW-a, npr. Adobe PhotoShop.

Takođe, sve slike moraju biti ubačene kao deo fajla (embedded). Slike koje su linkovane se moraju ponovo ubaciti. Najlakše ćete to obaviti tako da zapišete sve parametre linkovane bitmape (koordinate, dimenzije, ugao, itd.), obrišete je, importujete bitmapu bez linkovanja i zadate sve parametre koje ste zapisali.

LOŠE!

* Sve slike moraju biti ubačene kao deo fajla (embedded). Slike koje su linkovane se moraju ponovo ubaciti

IZRADA PDF FAJLA U PROGRAMU CORELDRAW

Kada ste sigurni da je sve u redu, izrađujete PDF fajl. To se radi pomoću komande **Publish to PDF** iz File menija (File -> Publish to PDF).

	YP Prepare For Service Bureau	
Komanda za	Publish To The <u>W</u> eb	+
izradu PDF-a	🖮 Publis <u>h</u> To PDF	
	(1) Document Info	Ctrl+Shift+I

KARTICA "GENERAL"

Export range je izbor stranica koje treba se exportuju u PDF. **Compatibility** podesite na Acrobat 4.0, a PDF style na PDF for Prepress

Publish To PDF	>
General Objects Document Prepress Advanced 🗟 🕏 No Issues	
Eile name: C:\ \Graphic1.pdf	
Export range	1
Current document Current Page	
Documents O Pages: 1 Selection	
Compatibility: Acrobat 4.0	
Author:	
Keywords:	
PDF style: PDF for Prepress - + -	
	_

KARTICA "OBJECTS"

Kompresiju bitmapa isključite, podesite da se tekst izvozi kao objekti (tako da nema eventualnih problema sa fontovima). **Bitmap downsamplig** (smanjivanje gustine bitmapa radi dobijanja manjeg fajla) možete koristiti prema priloženim parametrima, a možete i isključiti radi bržeg rada. Kompresovaje teksta i linija isključite. **Encoding** mora biti ASCII85 radi što veće kompatibilnosti.

··	Publish To PDF						×
Kompresija	General Obje	ects Document	Prepress	Advanced	🗟 No Issu	Jes	
	Bitmap comp Compression Quality fact	oression h type: None or (2-255) v Low quality	2	Text and for Export al Embed for Embed by Convert	nts Il <u>t</u> ext as cur onts in docur ase 14 fonts TrueType to	ves nent ; ; Type 1	
	Bitmap dowr	nsampling 300		Under 8	80 📫 % (of charset	
	i Graysca ✓ <u>G</u> raysca	le 300		Compress Encoding ASCI <u>I</u> 85	text and line	e art <u>n</u> ary	
			<u>o</u>		<u>C</u> ancel	Help	

KARTICA "DOCUMENT"

Isključite sve tri opcije na levoj strani kartice. Izbor sa desne strane ekrana nema uticaja na pripremu, već samo na prikaz u Adobe Acrobat Reader-u.

ublish To PDF					
General Objects Do	ocument	Prepress	Advanced	d 🗟 No Is	sues
Bookmarks					
Include hyperlink	3	On s	tart, displa	ay:	
Generate <u>b</u> ookm	arks	(🖲 <u>P</u> age Or	nly O	B <u>o</u> okmarks
Generate <u>t</u> humb	nails	(Eull Scre	en O	Thumbnails
				Cancel	Help
		1 576	1 1 1 1		

lsključite opcije stvaranja hiperveza (linkova) u dokumentu

KARTICA "PREPRESS"

Isključite sve prepress oznake pošto se one ubacuju kada se radi konačna montaža pre osvetljavanja.

Publish To PDF	2
General Objects Document Prepress Advanced 🗟 No Issues	
Include Bleed: 3.175 mm	
Printer's marks	
Crop <u>m</u> arks Registration marks	
File information	
L	
<u>OK</u> <u>C</u> ancel <u>H</u> elr	P

KARTICA "ADVANCED"

Render complex fills as bitmpas opcija mora biti isključena da ne bi došlo do pretvaranja vektorskih popuna u bitmape. **Preserve document overprints** doznačava da u PDF dokumentu treba da budu sačuvani sva podešavanja naštampavanja. **Preserve spot colors** opcija sprečava pretvaranje posebnih boja u CMYK. **Fountain steps** treba biti 256 (ili veći, kada to bude bilo moguće). Ako ste uvlačili EPS fajlove, podešavanje EPS files treba da bude podešeno na **PostScript**. **Optimize for web** isključeno. U stavci **Color Management**, opcija **Output all objects as** treba da bude podešeno na CMYK. Ukoliko nemate Color Management uključen i kalibrisanu opremu, isključite **Apply ICC profile**.

Render complex fills as bitmaps Preserve document overprints Preserve halftone screen information	Eountain steps:	256 🔮
Preserve spot colors Maintain OPI links Color Management	Optimi <u>z</u> e for	Web
Output all objects as: CMYK Apply ICC profile Composite printer profile (No printer profile) Separations printer profile (No printer profile)	rofile will be used) rofile will be used)	
Em <u>b</u> edded files		Browse

lsključite sve prepress oznake

ZADNJA KARTICA

Treba da bude kao na slici, bez grešaka. Ako greške postoje, biće ispisane, a njihov broj će biti u prozoru kartice. Kada je sve završeno, pritisnite dugme OK.

Proglad aročaka	Publish To PDF
	General Objects Document Prepress Advanced 🗟 No Issues
	Preflight for: Default Settings
	This page will list potential problems or issues that you should be aware of regarding your document. There are no known issues with the current document or settings. Check again just before printing, publishing or sending a document to someone

	Save As PDF					×
Pritisnite "Save " da bi pokrenuli	Save in:	🞯 Desktop	•	•	• 📰 🏷	
aa oi pokrenuii konačnu izradu PDF fajla.	My Recent Documents Desktop My Documents My Computer	My Documents My Computer				
	My Network	File <u>n</u> ame:	Graphic1		•	<u>S</u> ave
		Save as <u>t</u> ype:	PDF Files (*.pdf)		•	Cancel
		PDF Style:	Custom (Current settings not sav	ed)	•	S <u>e</u> ttings
						1

PRIPREMA U PROGRAMU ADOBE ILLUSTRATOR

IZRADA PRIPREME U PROGRAMU ADOBE ILLUSTRATOR

Obavezno proverite podešeni kolorni prostor pre početka izrade pripreme. U meniju File postoji komanda **Document color mode** čiji podmeni mora označavati da CMYK izabarni kolorni prostor.

Proverite kolorni prostor

Document Setup	Alt+Ctrl+P	
Document Color Mode	•	 CMYK Color
File Info		RGB Color
Versions		1

Ukoliko nemate kolorimetrijsku opremu, preporučujemo da isključite **Color Management**. U meniju Edit odaberite "**Color Settings**".

U prikazanom dijalogu selektujte **"Color Management Off"**. Posle toga, sva dalja podešavanja u ovom dijalogu su nebitna.

Isključite Color	Color Settings
Management	Settings: Color Management Off
	☐ <u>A</u> dvanced Mode
	Working Spaces
	<u>R</u> GB: Monitor RGB - sRGB IEC6. ▼
	⊆MYK U.S. Web Coated (SWOP) ▼
	Color Management
	RGB: Off
	Missing Ask When Opening

Fajl mora biti izrađen tako da svi objekti koji imaju fill i/ili outline 100% crne imaju zadane Overprint Fill i/ili Overprint outline attribute posebno za svaki objekt. To se radi na sledeći način:

1. Aktivirajte paletu Attributes iz Windows menija, ako već nije aktivirana.

- 2. Selektujte objekte koji treba da ima 100% crni Fill ili Outline.
- 3. Zadajte Overprint Fill ako je Fill 100% crna i/ili Overprint Outline ako je Outline 100% crna pomoću palete. Popunjen kvadratić označava overprint.
- 4. Ukoliko je selektovana grupa objekata ili više objekata od kojih samo neki imaju overprint, kvadratići u paleti Attributes će biti zasivljeni.

Zadavanje	
Overprint-a	+ Attributes
	🔽 Overprint Fill 🔽 Overprint Stroke
	+ Attributes
	🔽 Overprint Fill 🔽 Overprint Stroke

5. Isti postupak se primenjuje i kod drugih pokrivnih boja, kao što je npr. zlato, prema potrebi.

Napomonjemo još jednom da Illustrator nema opciju automatskog stavljanja overprinta na 100% crne boje kao ni pretragu objekata stranice po određenim atribuima. Stoga za svaki objekt posebno tokom rada zadajte overprint po potrebi.

IMPORTOVANJE (UBACIVANJE) OBJEKATA KOJE ADOBE ILLUSTRATOR NE MOŽE DA EDITUJE

Objekti koje Adobe Illustrator ne može da edituje se mogu ubaciti pomoću komande **Place** iz File menija. Bitno je da su importovani fajlovi uključeni u pripremu **BEZ linkovanja** (linkovanjem se slika ne uključuje u fajl, već se koristi sa diska i mora se posebno snimiti radi transporta). Linkovanje smanjuje Illustratorov fajl, ali se dešavaju komplikacije kada ljudi zaborave da snime linkovane fajlove ili snime pogrešnu verziju linkovanog fajla u prikupljanju fajlova za prenos do štamparije. Zbog toga je potrebno da fajlovi budu importovani bez linkovanja.

Ikonica u desnom uglu pokazuje da slika nije linkovana tj. da je ebedovana

* Slika bez ikonice je linkovana

PROVERA PRIPREME

Priprema mora biti urađena samo pomoću CMYK sistema boja (i prema potrebi - dodatnih posebnih boja).

Zavisno o željama, posebne boje se mogu štampati kao posebne boje (što poskupljuje štampu) ili razložiti na CMYK boje (takve boje su približne boji koju ste zahtevali, ali nisu identične). Ponekad je rad sa dodatnim bojama neophodan, ako su u pitanju velike uniformne površine jedne boje koja nije osnovna u CMYK sistemu boja.

Bitmape (slike) obavezno moraju biti u CMYK (kolor), Grayscale (bela-siva-crna) ili Bitmap (crno-belo) kolornim prostorima. Jedino tada postoji sigurnost u rezultat. Adobe Illustrator može da koristi RGB slike (kakve daju npr. digitalni foto-aparti) i da ih pri štampi ili izvozu konvertuje u CMYK, ali nikada niste sigurni u rezultat takve konverzije.

Zato se konverzija u CMYK (kolor), Grayscale (bela-siva-crna) ili Bitmap (crno-belo) vrši pre importovanja (ubacivanja) slike u pripremu.

Takođe, sve upotrebljene boje se moraju konvertovati u CMYK. Da je boja u CMYK sistemu boja pokazuje kvadratić u 4 boje.

Posebne (Spot) boje su označene drugom oznakom pored CMYK kvadratića, koja izgleda kao kružnica upisana ukvadrat.

lkonica u "Swatches" paleti pokazuje sistema boja

Slika je embedovana u fajl ako u paleti Links pored naziva te slike (objekta) postoji kvadratić sa upisanim pravougaonikomi trouglom.

Slike koje su slučajno importovane kao linkovane se moraju postaviti u fajl kao nelinkovane (embeded). To se radi pomoću komande Embed image iz palete Links.

U Adobe Illustrastoru ne postoji mogućnost kontrole da li je slika uvećana ili umanjena. To se može saznati samo tako da ponovo ubacite isti fajl i uporedite dimenzije. Zato bi bilo dobro da unapred pripremite bitmape u veličini koja bi bila potrebna.

Ikonica u "Links" paleti pokazuje da je slika embedovana

IZRADA PDF FAJLA U PROGRAMU ADOBE ILLUSTRATOR

Kada ste sigurni da je sve u redu, izrađujete PDF fajl. Fajl se radi tako što se pri snimanju (Save As) kao formatbira Adobe PDF.

Ostali parametri su na slikama.

KARTICA "GENERAL"

Compatubility generalno treba postaviti na Acrobat 4. Samo ukoliko ste koristili prozirnost (transparency) u izradi pripreme, treba koristiti Acrobat 6 format.

Obavezno ostavite selektovanu stavku Preserve Illusrator Editing Capabilities. Tako ćete moći izvršiti korekciju u samom PDF fajlu.

	Adobe PDF Option	15		
Preserve Illusrator Editing Capabilities treba da ostane selektovana	Adobe PDF Option General Compression Marks & Bleeds Advanced Security Summary	P <u>r</u> eset:	Press 2	2 General Compatibility Acrobat 4 (PDF 1.3) Options Peserve Illustrator Editing Capabilities Embed Page Thumbnails Qptimize for Fast Web View View PDF after Saving Create Acrobat Layers From Top-Level Layers
			v	Save Preset Save PDF Reset

KARTICA "COMPRESSION"

Na slici su prikazana podešavanja koja se najčešće koriste. Navedene vrednosti su optimalne vrednosti (veće vrednosti prave mnogo veće fajlove, manje vrednosti daju grub otisak).

Ako imate slabiji računar ili je vreme veoma ograničeno, isključite sve kompresije (gde piše **Bicubic Downsampling** treba da stoji **Do not downsample**).

	Adobe PDF Options	
Kartica za kompresovanje	Preset:	Press 2
fajla	General	Compression
	General Compression Marks & Bleeds Advanced Security Summary	Compression Color Bitmap Images Bicubic Downsampling To V 300 ppi for images above 450 ppi Compression: None V [jie 5ize: 128 pixels Image Quality: Maximum V Grayscale Bitmap Images Bicubic Downsampling To V 300 ppi for images above 450 ppi Compressiog: None V Tile 5ize: 128 pixels Image Quality: Maximum V Monochrome Bitmap Images Bicubic Downsampling To V 1200 ppi for images above 1800 ppi Compression: None V Compression: None V
		y
		Save Preset Save PDF Reset

KARTICA "MARKS & BLEEDS"

U sekciji **Marks** treba sve biti isključeno i **Bleeds** treba biti podešeno na 0. Sve potrebne oznake se stavljaju pri izradi montaže tabaka.

	Adobe PDF Options	
Marks i Bleeds treba da bude	P <u>r</u> eset:	et: Press 2
isključeno	General Compression Marks & Bleeds Advanced Security Summary	Marks & Bleeds Marks All Printer's Marks I Trim Marks Registration Marks Color Bars
		Page Information Bleeds Tgp: ⊕0 mm Bottom: ⊕0 mm Right: ⊕0 mm
		×
		Save Preset

KARTICA "ADVANCED"

U kombinaciji sa ostalim podešavanjima, nema bitnog uticaja na stvaranje PDF fajla.

Napredna podešavanja	Adobe PDF Options P <u>r</u> eset:	Press 2
	General Compression Markis & Bleeds Advanced Security Summary	Advanced Color Finds JCC Profiles Fonts Subset fonts when percent of characters used is less than: 100% Only fonts with appropriate permission bits will be embedded. Overprint and Transparency Flattener Options (PDF 1.3 Only) Qverprints: Preserve Preset: [High Resolution] Custorm Save Preset Save PDF Reset

KARTICA "SECURITY"

Polja bi trebalo da ostanu prazna. Nećemo biti u mogućnosti da otvorimo fajlove ukoliko nam ne dostavite lozinku.

Adobe PDF Op	ions	
podešavanja	Preset: Press 2	
General Compression Marka & Blee Advanced Security Summary	is	Security Encryption Level: Low (40-bit RC4) - Acrobat 3 and later Reguire a password to open the document Document Open Password: When set, this password is required to open the document. Use a password to restrict editing Security and Permissions settings
		Permissions Password: This password is required to open the document in PDF editing applications. Acrobat Permissions Prligting Allowed: High Resolution
		Changes Allowed: Commenting, tilling in form fields, and signing 💌 Enable copying of text, images, and other content and access for the visually impaired
		Save Preset Save PDF Reset

KARTICA "SUMMARY"

Polje Warnings bi trebalo biti prazno.

IZRADA PRIPREME U PROGRAMU ADOBE INDESIGN

Sve boje moraju biti u CMYK kolornom modelu što se vidi po kvadratiću u CMYK bojama pored naziva boje.

Posebne (Spot) boje su označene kvadratićem koji ima upisan krstić i kružnicu (simulacija "pasera").

Različite oznake za različite kolorne modele

1 SI 🛏

 \square

ph S	C=0 M=100 Y=0 K=0	🔟 🔟
ragra	C=0 M=0 Y=100 K=0	
Pa	C=0 M=100 Y=100 K=0	
es	C=75 M=5 Y=100 K=0	
Styl	C=100 M=90 Y=10 K=0	
icter	PANTONE Blue 072 C	

Overprint se zadaje kod svakog objekta nezavisno od odabrane boje sem 100% crne i vrši se preko dijaloga **Attributes** (meni Windows -> Attributes).

Overprint fill - naštampavanje boje unutar okvira ili lika

Overprint stroke - okvir se naštampava

Overprint gap - ako je okvir linija isprekidana drugom bojom

Nonprinting - objekt se ne štampa uopšte niti interreaguje sa objektima ispod sebe

Podešavanja za overprint	Attributes			
	🔽 Overprint Fill	Overprint Stroke		
	Nonprinting	Cverprint Gap		

UBACIVANJE OBJEKATA KOJE ADOBE INDESIGN NE MOŽE DA EDITUJE I PROVERA PRIPREME

Objekti koje Adobe InDesign ne može da edituje se mogu ubaciti pomoću komande **Place** iz File menija. Bitno je da su importovani fajlovi u CMYK (kolor), Grayscale (crno-sivo-belo) i Bitmap (crnobelo) kolornim prostorima. Adobe InDesign može da uradi konverziju iz jednog u drugi kolorni prostor, ali ne možemo biti sigurni u dobijeni rezultat. Zato je bolje uraditi sve pre uvlačenja u Adobe Indesign. Proveru vršimo u Preflight dijalogu iz File menija.

"Preflight" panel za pregled grešaka

Preflight	Alt+Shift+Ctrl+F			
Package	Alt+Shift+Ctrl+P			
Package for GoLive				
Print Presets		۲		
Print	Ctrl+P			

KARTICA "FONTS"

Ako ste koristili više fontova Potrebno je da status svih fontova bude "OK".

KARTICA "LINKS AND IMAGES"

Ovde će biti prikazani linkovi koji su korišćeni.

m sistemu Print : Extern	Settings nal Plug-ins	Name Foto-Oko CMYK (F	Type TIFF CMYK	Page	Status	ICCProfile	
Extern Donje nisu	nal Plug-ins	Foto-Oko CMYK,tiF	TIFF CMYK				
onje nisu				1	Linked	None	
onje nisu		Foto-Okoscale.tif	TIFF B & W	1	Linked	None	
		Foto-Oko LAB.tif	TIFF LAB	1	Linked	None	
araiiicom		Foto-Oko RGB.tif	TIFF RGB	1	Linked	None	-
m sistemu		Current Link/I Filename Link Updated File Last Modified Actual pp Complete Name Winux\priprema2\Fo	Mage : Foto-Oko bitma I: Friday, Decemb I: Friday, Decemb i: 300x300 :: oto-oko - Uputstvo	ipitif ier 26, 2003 ier 26, 2003 Effect o za dostav	; ; ive ppi: 300x3(u fajlova)slike	Update 00)Foto-Oko\Foto	
	-	🗆 Show Probler	ms Only			Repair <u>A</u> ll	

KARTICA "COLORS AND INKS"

Daje prikaz korišćenih boja.

OK!

* Dve go bitmape odgovar kolorno

LOŠE!

* Dve do u odgov kolorno

Adobe InDesign je trenutno jedini DTP program koji nudi pregled separacija i kombinacija separacija pre štampe (slično kanalima u PhotoShop-u). U obzir uzima i sva overprint podešavanja, skrivanje objekata (ako im je zadan Nonprinting atribut) i spot boje. Ovo je samo promena prikaza i ne vrši nikakve izmene u pripremi.

Aktivira se iz menija Window -> Output Preview -> Separations.

Separacije su isključene. Kliknite na reč "Off" i iz padajućeg menija odaberite opciju "Separations".

Odaberite kanal ili više kanala koje želite da pregledate. Procenti boje koji se prikazuju pored svakog kanala su procenti boje očitani na vrhu strelice kursora.

Flattener Pr Separations Preview				
View: Off 💽 300% 🚽] L			
🔲 🗙 СМҮК				
Cyan	1			
Magenta				

Flattener Pr Separations Pr	eview 🕖
View: Separations	300% 🖵
🔲 🔟 СМҮК	0% <u>*</u>
💌 📃 Cyan	0%
Magenta	0%
Yellow	0%
🔲 📕 Black	0% 🚽

Isključen pregled separacije (slika levo) i pregled jednog kanala (slika desno)

IZVOZ U PDF

Adobe InDesign koristi PDF format ravnopravno sa ostalim formatima pri importu, ali je PDF superioran pri izvozu (exportu) u slučaju kada se priprema nosi na izradu u druge štamparije ili na plotovanje.

Komanda za kreiranje PDF fajla je **Export** iz **File** menija.

Komanda za export PDF-a	PDF Export Presets		
	Export	Ctrl+E	

U dijalogu koji se potom prikaže na ekranu se bira "**Adobe PDF**" kao vrsta fajla koji se snima. Ostali parametri treba da budu kao na slikama.

Fajl snimite kao	File <u>n</u> ame:	Layout 1		<u>S</u> ave
PDF	Save as type:	Adobe PDF	•	Cancel

KARTICA "GENERAL"

Odaberite stranice koje želite da eksportujete u PDF fajl.

Compatibility postavite na Acrobat 4 (PDF 1.3). Ako ste koristili prozirnost (Transparency) u izradi pripreme, obavezno postavite ovo podešavanje na Acrobat 6 (PDF 1.5), jer bi prozirnost mogla da se drugačije ponaša u odnosu na ono što se hteli.

Sve ostalo isključite.

Podesite kompatibi

	Export PDF	Export PDF					
nost	Pre <u>s</u> e	it: Press SX2	•				
	General Compression Marks and Bleeds Advanced Security Summary	General Pages All Bange: Spreads Options Compatibility: Acrobat 4 (PD) Standard: None Embed Page Thumbnals Qutimize for Fast Web View	F 1.3)				
		Include	eBook Tags Interactive Elements Multimedia: Use Object Settings				

KARTICA "COMPRESSION"

Podesite kompresiju Podesite sve na **Bicubic Downsamplig to 300PPI**, **Compression None**. Isključite i Compress Text and Line Art. Ukoliko imate sporiji računar, malo memorije ili vreme veoma ograničeno, umesto na Bicubic Downsamplig postavite podešavanje None. Isključite i Compress Text and Line Art i Crop Image data to Frames. Time ćete dobiti veći PDF fajl, ali će vreme obrade biti kraće.

General	Compression
Compression Marks and Bleeds	Color Images
Advanced	Bicubic Downsampling to 300 pixels per inch
Security Summary	for images above: 450 pixels per inch
	Compression: None
	Image Quality:
	Grayscale Images
	Bicubic Downsampling to 💽 300 pixels per inch
	for images above: 450 pixels per inch
	Compression: None Tile Size: 256
	Image Quality:
	Monochrome Images
	Bicubic Downsampling to 💽 1200 pixels per inch
	for images above: 1800 pixels per inch
	Compression: None

KARTICA "MARKS AND BLEEDS"

Sve isključite. Sve potrebne oznake će biti stavljene pri izrade montaže. **Bleed** postavite na 0mm.

	Export PDF
Marks i Bleeds treba da bude	Preset: Press SX2
isključeno	General Marks and Bleeds Compression Marks and Bleeds Marks and Bleeds Marks Advanced Image: All Printer's Marks Security Image: Crop Marks Summary Image: Crop Marks Bleed Marks Image: Crop Marks Image: Color Bars Image: Color Bars Image: Page Information Page Information
	Bleed and Slug Use Document Bleed Settings Bleed: Iop: +0 mm Bottom: +0 mm Right: +0 mm Right: +0 mm

KARTICA "ADVANCED"

Color podesite na **CMYK** da bi sve bilo u CMYK kolornom prostoru. Isključite **Simulate Overprint** jer je bolje da se svi potrebni overprintovi postave objekt po objekt pri izradi pripreme.

OPI obavezno sve isključite, kako bi sve slike u potrebnoj rezoluciji bile uključene u PDF fajl.

Transparency Flattener postavite na High Resolution radi dobijanja što višeg kvaliteta PDF fajla.

Na kraju pritisnite dugme "Export"

	Export PDF	
Napredna		Preset: Press SX2
podešavanja		
	General	Advanced
	Compression	- Color
	Marks and Bleeds	
	Advanced	
	Security	Destination Profile: N/A
	Summary	E Jackuda ICC Brafilar
		Intiguae roc Promess
		Simulate Overprint
		Output Intent Profile: N/A
		Fonts
		Subset fonts when percent of characters used is less than: 100%
		Only fonts with appropriate permission bits will be embedded.
		OPI
		Omit for OPI: EPS PDE EIgitmap Images
		Transparency_Elattener
		Description of the Description 1
		Preset: [High Resolution]
		Ignore Spread Overrides
	Sa <u>v</u> e Preset	. Export Reset

U idealnom slučaju se priprema svih delova obavi u odgovarajućim programima pre početka slaganja i to tako da je moguće raditi dorade.

Naša preporuka su:

- CoreIDRAW za iscrtvanje nekog lika od početka u vektorskom obliku (pošto CoreIDRAW ima najbolji modul za crtanje od početka, ako se niste navikli na druge programe);
- Adobe Illustrator za sav vektorski rad, kontrolu i preciznu doradu crteža;
- Adobe PhotoShop za sve radove nad bitmapama;
- Adobe InDesign za konačno slaganje.
- Poželjno je (ali ne i obavezno) da se bitmape ne koriste u programima za rad sa vektorima osim za pecrtavanje po bitmapama. Kombinovanje vektorskih objekata i bitmapa bi trebalo da se vrši u DTP programu (InDesign ili QuarkXPress) jednostavnim postavljanjem objekata jednog preko drugog.
- 2. Poželjno je da tekst bude urađen u DTP programu, pogotovo ako je duži.
- 3. Novije verzije InDesign-a i QuarkXPress-a podržavaju direktno ubacivanje PSD formata i rad sa PhotoShopovim slojevima (Layers), tako da toplo preporučujemo korišćenje PSD formata za bitmape. Time štedite na vremenu i u prostoru na disku (ne morate da snimate kopiju koja bi morala biti bez slojeva; potrebne izmene radite direktno na fajlu koji se uvlači u DTP program).
- Ako ste radili slaganje u InDesign-u, obavezno pregledajte pripremu u Separations Preview. Ako ste radili pripremu u nekom drugom programu, pregledajte u Adobe Acrobat-u separacije pomoću komande Output Preview iz menija Advanced. U istom meniju uključite i opciju Overprint Preview.

Na ekranu bez pregleda separacija

Na ekrenu sa pregledom separacija i u štampi

Overprint: DF

5. Ne zaboravite, samo je **PDF fajl univerzalno upotrebljiv i nepromenljiv**, bez obzira na operativni sistem, vrstu računara, program koji ga proziva, prisustvo ili odsustvo fontova, sve dok ne treba da se uradi neka izmena.

Zbog toga se PDF i preferira kao način da priprema bude tačna filmovana, stavljena na ploče i odštampana. Takođe, značajno olakšava manipulaciju i štiti dizajn jer nije potrebno nostiti sve fajlove koji čine pripremu. Već se radi na pripremi sledeće generacije univerzalno upotrebljivog formata koi će naslediti PDF, ali će još mnogo vremena proći dok se ne ustali kao sada PDF.

